

GOIGS

EN LLAOR

AL GLORIÓS



SANT MARTÍ, BISBE

QUE ES VENERA AL POBLE DE LES ESCAULES

Venerat en els retaules
pel poble que us beneí,
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.

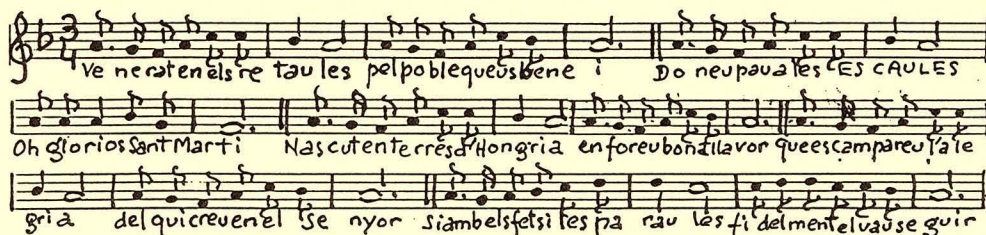
Nascut en terres d'Hongria
en fóreu bona llavor
que escampàreu l'alegria
del qui creu en el Senyor.
Si amb els fets i les paraules
fidelment el va seguir
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.

Soldat en terres de França
en volguéreu ser de Crist
lluitant perquè l'esperança
fos el nord del sol i el trist.
Que no són contes ni faules
el que vareu aconseguir.
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.

Si la capa compartida
amb el més necessitat
és símbol de vostra vida
oferta en la caritat,
feu que no manqui a les taules
dels escaulencs, pa ni vi.
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.

Bisbe de Tours, de cor noble
sens bàcul, mitra i anell,
vetlleu perquè el nostre poble
no deixi caure el castell.
Que siguin les nostres aules
feixes, camps, horts i jardí.
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.

Que les nostres oliveres
i els vells ametllers en flor
onegin com les banderes
i fruitin amb abundor.
Retorneu dins els retaules
de les llars que hi ha ací.
DONEU PAU A LES ESCAULES
OH GLORIÓS SANT MARTÍ.



V. *Justum deduxit Dominus per vias rectas.*

R. *Et ostendit illi regnum Dei.*

- OREMUS -

Deus, qui conspicias, quia ex nulla nostra subsistimus: concede propitius, ut intercessione beati Martini, Confessoris, tui atque Pontificis, contra omnia adversa muniamur. Per Christum Dominum Nostrum. Amen.

599

A la terra de cirerers, a la terra de l'Alt Empordà, on aquesta fabulosa comarca deixa de ser plana per agermanar-se amb la muntanya i on la Muga esdevé manyaga, es troba el poble de Les Escaules.

La seva configuració, el castell que el presideix, el riu que el banya, les estribacions pirinenques que l'accidenten, el lloc de la Caula on l'aigua continuament juga a saltar i al blanc Canigó, sempre visible, formen un conjunt agradable i acollidor.

Segons els filòlegs, el nom d'Escaules pot venir del llatí Kalidas, aigües calentes, fenomen que encara es troba en determinats indrets del terme.

Documentalment el nom surt per primera vegada l'any 814.

Avui el poble no té més de cent habitants, però en el seu terme hi ha vestigis de l'estància humana de quasi totes les èpoques.

Així, per exemple, les coves de dalt dels horts ens mostren l'habitable de l'home neolític i el lloc de meditació de l'anacoreta.

A ponent del poble, besant el riu, el misteriós «Molí de les Pucetes», construcció en forma de nau capgirada, cabdill d'un conjunt de quatre, de més de mil anys d'existència, ens fa rumiar quina era la seva primitiva funció.

El pany de paret en «opus spicatum», a l'entrada de l'hort d'en Paymà, ens parla de l'antic monestir fundat l'any 820 o 825, en temps de Lluís el Pietós.

Testimoni del comerç del gel en el passat, és el «Pou del Glaç», edifici cilíndric, de grans proporcions.

També el castell medieval, antiga possessió dels Rocabertí, un dels dotze forts de Llers, sense més història que la de ser un castell de guaita, ens demostra la petjada humana al llarg del temps.

Com també ens en parlava la primitiva església, «l'església vella», d'estil romànic, del segle XII, declarada monument nacional l'any 1923 i llastimosament enderrocada el 1926.

L'església actual data del 1785. Com l'anterior és dedicada a Sant Martí de Tours, bisbe, doncs el poble sempre ha invocat la protecció a aquest Sant qui, com tothom sap, quan era militar, partí la seva capa per donar-ne la meitat a un captaire.

És en motiu d'aquest bicentenari que l'Associació cultural «Amics de Les Escaules-Damas Calvet» ha editat els presents goigs en llaor al patró del poble, amb la desinteressada col·laboració de la poetessa Montserrat Vayreda, del músic Agapit Torrent i del pintor Miquel Capalleras.

Dels mil exemplars editats, cent ho són en paper super alfa Guarro, numerats i signats pels autors.

Lloat sigui Déu.

Lloat sigui Sant Martí.

Les Escaules, any de gràcia de 1985.

GUERAU DOMÈNECH